

Sylabus														
Opis przedmiotu kształcenia														
Nazwa modułu/przedmiotu	Opieka paliatywna							Grupa szczegółowych efektów kształcenia						
								Kod grupy	Nazwa grupy Przedmioty fakultatywne, realizowane w ramach wyboru					
Wydział	Nauk o Zdrowiu													
Kierunek studiów	Zdrowie Publiczne													
Specjalności														
Poziom studiów	jednolite magisterskie * I stopnia x II stopnia III stopnia podyplomowe													
Forma studiów	x stacjonarne niestacjonarne													
Rok studiów								Semestr studiów:	x zimowy letni					
Typ przedmiotu	obowiązkowy ograniczonego wyboru x wolny wybór/ fakultatywny													
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy podstawowy													
Język wykładowy	x polski angielski inny													
* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na X														
Liczba godzin														
Forma kształcenia														
Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:														
	15	15												
Semestr letni														

Razem w roku: 30h														
Cele kształcenia: (max. 6 pozycji) C1. przygotowanie studenta zdrowia publicznego do towarzyszenia choremu i jego rodzinie objętego opieką paliatywną C2. przygotowanie studenta zdrowia publicznego do towarzyszenia choremu u kresu życia i umierającemu oraz jego rodzinie C3. przygotowanie studenta zdrowia publicznego do towarzyszenia rodzinie zmarłego pacjenta w procesie żałoby														
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:														
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <i>** wpisz symbol</i>										
W 01		Wymienia i opisuje mechanizmy obronne stosowane przez chorych w opiece paliatywnej		WY										
W 02		Wykazuje znajomość elementów procesu komunikacji z chorym przewlekle, chorym nieuleczalnie i umierającym oraz przeszkód w komunikacji		CA										
W 03		Scharakteryzuje czym są procesy adaptacyjne chorego i jego rodziny (na płaszczyźnie emocjonalnej i płaszczyźnie poznawczo-behawioralnej)		WY										
W 04		Rozpoznaje źródła cierpienia pacjenta u kresu życia i chorego umierającego		CA										
W 05		Posiada wiedzę w zakresie podstawowych mechanizmów		WY										

W 06		Wykazuje znajomość koncepcji przystosowania do procesu umierania m.in. E. Kübler-Ross, Patisona		WY
W 07		Wykazuje znajomość zasad i metod informowania i przekazywania trudnych informacji (informacji niepomyślnych)		CA
W 08		Posiada szczegółową wiedzę dotyczącą zasady „podążania za pacjentem”		CA
U 01		Potrafi prawidłowo rozpoznać fazę umierania pacjenta oraz pojawiające się objawy związane z zaawansowaną chorobą i umieraniem		WY
U 02	B1PO.U02	Odpowiednio zastosuje zasady pracy psychoonkologicznej		CA
U 03	B1PO.U03	Będzie w stanie zastosować różne techniki komunikacji w zależności od stanu pacjenta i jego rodziny		CA
U 04	B1PO.U04	Odpowiednio rozpozna i zinterpretuje mechanizmy obronne pacjenta oraz jego stany emocjonalne		CA
U 05	B1PO.U05	Potrafi stosować wybrane metody psychoonkologicznej pracy z pacjentem		WY
K 01		Proszę sformułować ok.2-3 postawy - przykładowy czasownik określający efekt kształcenia w zakresie postaw: kreuje, chętnie uczestniczy, współpracuje w grupie, aktywnie uczestniczy		

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytorne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 4 Umiejętności: 5 Kompetencje społeczne: 4	
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	30
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	30
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	5
Uwagi	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)	
Wykłady 1. Historia rozwoju opieki paliatywnej: a) Na świecie b) W Europie c) W Polsce 2. Definicja pojęć opieka paliatywna i opieka hospicyjna 3. Zasady i formy opieki paliatywnej 4. Okresy zaawansowanego stadium choroby wg Krystyny de Walden-Gałuszko, 5. Modele umierania: • wg E. Kúbler-Ross, • wg Mansela Patisona 6. Definicja śmierci i proces umierania, punkt bez powrotu. 7. Sytuacje trudne w procesie umierania w opiece paliatywnej – formy pomocy 8. Towarzystwo w żałobie a) Żałoba przebiegająca fizjologicznie b) Żałoba patologiczna 7. Medyczne aspekty opieki hospicyjnej • <u>ból i leczenie bólu:</u> • epidemiologia bólu, • ból totalny (konceptcja R. Twyrossa i C. Saunders) • taksonomie bólu (czas trwania: ostry, przewlekły, miejsce powstania: nocyceptywny, neuropatyczny) • ból przebijający, • metody postępowania w ocenie i leczeniu bólów nowotworowych. • <u>objawy ze strony układu oddechowego:</u> • duszność, • kaszel,	

- krwiotłucie,
- oddech charczący u umierającego,
- tlenoterapia (obsługa koncentratora tlenu).
- objawy ze strony układu pokarmowego:
- suchość w jamie ustnej,
- zespół kacheksja-anoreksja,
- nudności i wymioty,
- zaparcia stolca,
- kamienie kałowe,
- stomie wydalinicze i odżywcze.
- objawy ze strony układu moczowego:
- nietrzymanie moczu,
- trudności w oddawaniu moczu,
- cewnik do pęcherza moczowego,
- nefrostomia i cewnik nadłonowy,
- krwimocz.
- objawy neuropsychiatryczne i psychiatryczne:
- guzy nowotworowe mózgowia i zespół wzmożonego ciśnienia śródczaszkowego,
- guzy kanału kręgowego i kręgosłupa,
- zespół pobudzenia (delirium terminale),
- zespoły otępienne,
- depresja.

Seminaria

1. Komunikacja w opiece paliatywnej
 - a) Zasady
 - b) Niebezpieczne pułapki i zapobieganie im
2. Przekazywanie niepomyślnych informacji w pracy zespołów hospicyjnych , udzielanie informacji w aspekcie prawnym i praktycznym:
 - ii. Świadoma zgoda pacjenta i jej konsekwencje
 - iii. Kontrakt terapeutyczny
 - v. Techniki sprawdzania co pacjent wie o swojej chorobie, diagnozie, rokowaniu, postępowaniu terapeutycznym
 - vi. Techniki sprawdzania co pacjent chce się dowiedzieć o swojej chorobie, diagnozie, rokowaniu, postępowaniu pielęgniarskim
 - vii. Metoda stopniowania przekazywanych informacji
 - viii. Metoda
 - ix. Zapewnienie pacjentowi wsparcia i przestrzeni do wyrażania emocji i zadawania pytań
3. Prowadzenie bezpiecznych i skutecznych rozmów z pacjentem u kresu życia i jego rodziną:
 - Pozytywne ocenianie
 - Empatia
 - Aktywne słuchanie
 - Parafrazowanie
 - Odzwierciedlanie uczuć i werbalizacja emocji
 - Błędy w prowadzeniu rozmowy

4. <u>Sposoby redukcji stresu emocjonalnego</u>	
5. Umieranie pacjenta – metody towarzyszenia	
6. Towarzyszenie w żałobie – niebezpieczeństwa	
Ćwiczenia	
Inne 1itd...	
Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje) 1. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A. (red.) Pielęgniarstwo opieki paliatywnej, PZWL, Warszawa 2016 2. de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A. (red.) Medycyna paliatywna, PZWL, Warszawa 2015	
Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje) 1. E. Kúbler-Ross, Rozmowy o śmierci i umieraniu, 2. E. Kúbler-Ross, Życiodajna śmierć	
Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...) Rzutnik multimedialny, tablica, pisaki, arkusze papieru	
Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu) Wiedza z zakresu psychologii ogólnej i podstaw psychoterapii	
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) Zaliczenie na podstawie uzyskanych zaliczeń cząstkowych z wykładów i ćwiczeń	
Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Zakład Medycznych Nauk Społecznych, e-mail: dominik.krzyzanowski@umed.wroc.pl

Koordinator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

dr n. med. Dominik Krzyżanowski, e-mail: dominik.krzyzanowski@umed.wroc.pl M: 608-585-295

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Dominik Krzyżanowski dr n. med., mgr piel., specjalista piel. opieki paliatywnej, trener szkoleń z opieki paliatywnej i psychoonkologii

Data opracowania sylabusu

15.09.2018

Sylabus opracował(a)

Dominik Krzyżanowski .

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....